

Bijlage – Aanvullende informatie in kader van de oproep inter clusterprojecten

Deze bijlage bevat de inhoudelijke informatie die het Agentschap Innoveren en Ondernemen, aanvullend aan de projecttype specifieke projectbeschrijving, zal gebruiken bij de evaluatie van de oproepspecifieke aspecten voor de oproep interclusterprojecten

Beschrijf kort en bondig onderstaande punten. Waar relevant kan verwezen worden naar de projecttype specifieke projectbeschrijving.

- (i) ***Welke projectresultaten zullen 2 à 3 jaar na de start van het project toepasbaar zijn bij de bedrijven in de betrokken clusters? Welke aanpak zal gevolgd worden om deze resultaten op korte termijn ingang te doen vinden bij de bedrijven (met aandacht voor de aanpak na de eventuele afloop van de overeenkomst voor steun aan de clusterorganisatie). Toon hierbij aan dat de bedrijven over voldoende absorptiecapaciteit beschikken.***

Deze haalbaarheidsstudie zou er idealiter moeten toe leiden dat er één of meer innovatietrajecten kunnen opgestart worden waarin de voorgestelde oplossingen ook daadwerkelijk worden uitgewerkt en marktklaar worden gemaakt.

Doordat er tijdens de haalbaarheidsstudie al bouwbedrijven en drone service providers zullen betrokken worden, zullen de resultaten van deze studie volledige geënt zijn op de noden van de sector. Daarom dat er in de studie ook duidelijk een afbakening gehanteerd wordt van wat tegelijk een realistisch en economisch haalbare oplossing is.

Na de afronding van deze studie gaan we dan ook concreet met geïnteresseerde partners rond de tafel zitten om de meest haalbare en beloftevolle oplossingen concreet uit te werken in een onderzoek- en ontwikkelingsproject dat dan idealiter tot een innovatie van de werkprocessen op de bouwwerf zal leiden.

De bouwsector is wat betreft het inzetten van drones alvast een voorloper ten opzichte van veel andere sectoren. Vandaag vinden al veel 'traditionele' dronetoepassingen hun weg naar de werven van grote bouwbedrijven. Dat vertaalt zich ook in het voorzitterschap van de Groep Willemen voor de dronecluster EUKA. Andere bedrijven zoals BAM Contractors, Besix en Hoogmartens Wegenbouw zijn allen zeer bereid om dergelijke trajecten met drone-innovaties een kans te geven op hun werven. Vandaag zie je dat deze bedrijven ook een sterke 'Internet of Things' gerichtheid hebben en zijn zij zelfs vragende partij voor dergelijke innovatietrajecten. Innovatie zit dan ook vaak in het bedrijfs-DNA van deze ondernemingen.

- (ii) ***Kwantificeer en typeer de bedrijven die bij elk van de betrokken innovatieclusters op korte termijn (direct) met de projectresultaten bereikt zal worden. Zijn er eventueel spill-overs naar andere doelgroepen/sectoren te verwachten.***

Elk bouwbedrijf, groot of klein, zal op termijn baat hebben bij een geautomatiseerde bouw-hulp in de vorm van een drone. In eerste instantie zullen het de grote, reeds op innovatie gerichte, bedrijven zijn die hierop willen en kunnen inzetten. We merken vandaag al dat er 'joint ventures' op stapel staan die graag grote stappen vooruit willen zetten in de digitale innovatie (niet alleen in de bouw). Toch zijn er voor bepaalde projecten nog drempelvrees/ Hoeveel investeringen zijn er nodig? Is het een haalbaar idee? Zal er een markt zijn voor deze robots? Deze studie neemt die drempels effectief weg en zal ervoor zorgen dat er op korte termijn verschillende innovatietrajecten het licht zullen zien bij deze bedrijven. De resultaten

van de studie zullen hen ertoe aanzetten om middelen vrij te maken om deze innovatie daadwerkelijk een kans te geven om uit te groeien tot een marktklaar gegeven. Dit kan onmiddellijk na de afronding van de haalbaarheidsstudie. Via de overeenkomsten die EUKA heeft met de bouwgerichte clusters (BIM en bouwindustrialisatie) en de Confederatie Bouw is het alleszins de bedoeling om de resultaten van deze studie zo breed mogelijk te verspreiden.

Evidente spill-overs naar andere sectoren zijn ook beschreven in de aanvraag zelf. De security-aspecten bijvoorbeeld kunnen leiden tot bijkomende innovatietrajecten in die sectoren (drones als intelligente bewakingstool). Maar de praktische aspecten die hier zullen beschreven worden (optillen van materiaal, in kaart brengen van logistieke processen op de werf, scannen van inventaris op werf, ed...) kunnen ook perfect doorgetrokken worden naar de landbouw sproeien met een drone), de logistieke sector (warehousedrone), enz... Een hele resem technologieën en toepassingen daarvan kan je terug vinden op de website van EUKA: <http://euka.org/werking/community/>.

- (iii) Beschrijf de gedragenheid van het project door de bedrijven. Toon hierbij aan dat de bedrijven in beide clusters bereid zijn tot implementatie/gebruik van de projectresultaten. Welke rol zullen de bedrijven spelen in de projectuitvoering.**

In deze haalbaarheidsstudie worden de bedrijven al betrokken vanaf het begin. De bedoeling is om duidelijke af te bakenen wat de meest haalbare, economische oplossingen zijn om een drone in te schakelen als werfhulp. Hun rol zal in dit project ook duidelijk adviserend en die van een klankbord zijn waarbij zij hun werkprocessen kritisch doorlichten om bij elke werfhandeling te bekijken of en hoe een drone die taak/handeling kan automatiseren, verlichten, noem maar op... Tegelijk zullen zij mee in kaart brengen waar er andere innovaties mogelijk zijn met een drone, m.a.w. handelingen en nieuwe workflows die misschien eerder niet mogelijk waren, maar nu wel door het inzetten van een drone en dronegerelateerde technologie. Vanuit EUKA vragen we aan de participerende bedrijven ook een financiële bijdrage om hun engagement in het project ook meer dan vrijblijvend te maken. De idee is dan ook om met een aantal onder hen ook daadwerkelijk opvolgtrajecten op deze studie uit de grond te stampen.

Tegelijk zal EUKA via de reguliere werking van de cluster een permanent klankbord hebben bij de werkgroep 'drones in de bouw'. Deze werkgroep bestaat uit zowel bouwbedrijven als dronebedrijven en het is ook vanuit hun input dat deze haalbaarheidsstudie het licht heeft gezien. De bedrijven en organisaties die concreet en actief deelnemen aan deze groep zijn:

Confederatie Bouw Limburg – Goele Kerckhofs

BAM Contractors – Ludo Philtjens

Besix – Milan Reniers

Habenu-Vandekreeke – Kevin Monse

Eurovia – Erik Keijers

Groep Willemen – Alexander Laquiere

Hoogmartens Wegenbouw – Tom Hoogmartens

Aswebo – Frank Marchand

Albitum – Aldo Moyens

DronePort – Peter Dedrij

Baldewijns – Steven Lisens

Kumpen – Sanne Bakkers

Bouwbedrijf Dethier – Hannes Benaets

Aetos Drones – Lieve Van Gijssel

BTST-Drone Partner – Kurt Vanvelk

Argus Vision – Jonas van de Winkel

- (iv) *Hoe positioneert dit project zich tegenover de clusterstrategie en de andere projecten van de betrokken clusters en in welke mate is het project versterkend/differentiërend voor de projectportfolio van de clusters.***

Binnen de clusterstrategie van EUKA werden er een aantal duidelijke noden gedetecteerd voor de Vlaamse drone-industrie: rond wetgeving, rond internationalisering, rond matchmaking, begeleiding van drone-aanbieders en –gebruikers en tot slot rond co-creatie van nieuwe drone-technologieën en innovaties m.b.t. het gebruik van drones. Het zijn die drie laatste die in dit project sterk aan bod komen en wellicht nog sterker in eventuele vervoltrajecten.

Samen met de dronebedrijven, de overheid en de verschillende kennisinstellingen buigt EUKA zich over de noden van de Vlaamse drone-industrie, zoals die hierboven beschreven staan. Dat resulteert in beleidsadviezen aan de overheid, maar evengoed in het begeleiden en adviseren van kmo's en starters in de sector. Zo bekijken we de product-marktcombinaties waarin we best investeren, zowel op korte als lange termijn. Ook denken we samen met alle stakeholders na over de niet onbelangrijke vraag hoe we deze nieuwe technologie een plaats kunnen geven in onze maatschappij? De maatschappelijke acceptatie van dronetechnologie zal bepalend zijn voor de toekomst van deze industrie.

In de gewone werking van EUKA wordt er dus inderdaad ingezet op concrete innovatieprojecten. Deze haalbaarheidsstudie is versterkend voor het projectportfolio van EUKA in die zin dat het de cluster in staat zal stellen in te zetten op de juiste projecten met de hoogste kans om een concrete meerwaarde te betekenen voor de bedrijven uit, in dit geval, de bouwsector.